

Recenzia

Kaštovský, J., Hauer, T., Geriš, R., Chattová, B., Juráň, J., Lepšová-Skácelová, O., Pitelková, P., Pusztai, M., Škaloud, P., Šťastný, J., Čapková, K., Bohunická, M. & Mühlsteinová, R., 2018:

Atlas sinic a řas ČR 1. Powerprint, Praha, 384 pp.

Atlas sinic a řas ČR 2. Powerprint, Praha, 480 pp.

Ako stručne charakterizovať dvojdielnu knižnú publikáciu „Atlas sinic a řas ČR“?

Ako novodobú učebnicu „Sladkovodné riasy Českej republiky v molekulárnej ére“.

Vzorom trinásťčlenného kolektívu z rôznych inštitúcií v Čechách, pod taktovkou algológov z Katedry botaniky Přírodovědecké fakulty v Českých Budějovicích, bola totiž knižná publikácia Sladkovodné riasy (Hindák a kol. 1978). Nedá sa nepoužiť samotné vyjadrenie autorov: „Tato publikace neobsahuje všechny sinice a řasy z našeho území, podobně, jako je neobsahoval ani předobraz naší knihy, letos přesně čtyřicet let stará geniální publikace „Sladkovodné riasy“, která vznikla díky širokému autorskému kolektivu pod vedením profesora Františka Hindáka.“

Kniha je určená predovšetkým pre vysokoškolských študentov, vodohospodárskych pracovníkov a iných špecialistov, ale aj pre bežných užívateľov či obdivovateľov cyanobaktérií/sinic a rias. Pre všetkých tých, ktorí potrebujú tieto fototrofné mikroorganizmy taxonomicky zaradiť. Prvý diel knihy obsahuje kapitoly zamerané na cyanobaktérie/sinice, zelenivky, zlatisté riasy, rôznobíčíkaté riasy a rozsievky. Druhý diel obsahuje kapitoly zamerané na kryptomonády, panciernatky, červenoočká, glaukofyty, červené riasy, zelené riasy s.l., desmidie a chary.

Molekulárna éra priniesla významné taxonomické zmeny a orientovať sa v kvante nových mien nie je jednoduché. Ako na to? Úvodom každej kapitoly je kľúč na určovanie mikroorganizmov do rodov. V textovej časti sa nachádzajú kľúče jednotlivých rodov a opisy tých najvýznamnejších - autori ich označili tučným písmom a podrobnejšie ich opisujú v „druhovej“ časti.

(pokračovanie na str. 74)

(pokračovanie zo str. 20)

Pri ostatných, menej podstatných či vzácných sú uvedené odkazy na špecializovanú literatúru. V prípade synonym autorí uviedli iba aktuálne podľa Index nominum algarum a AlgaeBase (Guiry & Guiry 2020) a tie, ktoré sa používali bežne v nedávnej určovacej literatúre. Opisy druhov sú stručné, obsahujú základné charakteristiky dôležité pre determináciu s ohľadom na doterajšie výsledky molekulárnych štúdií. Na dokumentáciu cyanobaktérií/siníc a rias autori zvolili perokresby, iba v prípade rozsievok fotografie. Každý diel knihy končí kapitolou „Slovník pojmu“, terminologickým slovníkom v českom jazyku. Nie v slovenskom, a preto odporúčame všetkým študentom píšucim svoje bakalárske a diplomové práce v slovenčine, aby používali slovenskú terminológiu schválenú jazykovedcami. A nezabúdali na slovenské mená siníc a rias, ktoré sa od českých odlišujú: skryténky sú kryptomonády, parožnatky sú chary, ruduchy sú červené riasy a pod.

Knihy je voľne prístupná v elektronickej podobe, čím sa šance na jej časté používanie znásobujú. Nebude mať síce „rožky“ a stopy po prstoch na listovaných stranách, bude však oveľa skladnejšia.

Autorskému kolektívu prajeme, aby „Atlas siníc a řas ČR“ nechýbal v žiadnej odbornej knižnici, v mikrobiologickom alebo v inom laboratóriu. Aby sa zapísal do algologických dejín tak, ako sa zapísali „Sladkovodné riasy“.

ALICA HINDÁKOVÁ

Guiry, M.D. & Guiry, G.M. 2020. *AlgaeBase*. World-wide electronic publication, National University of Ireland, Galway. <https://www.algaebase.org>

Hindák, F., Cyrus, Z., Marvan, P., Javornický, P., Komárek, J., Ettl, H., Rosa, K., Sládečková, A., Popovský, J., Punčochářová, M., Lhotský, O. 1978. *Sladkovodné riasy*.- Slov. pedagog. nakl., Bratislava, 728 pp.

Index Nominum Algarum, University Herbarium, University of California, Berkeley. Compiled by Paul Silva. Available online at <http://ucjeps.berkeley.edu/INA.html>